

TÁJÉKOZTATÓ*

*az államháztartás központi alrendszerének
2013. június végi helyzetéről*

2013. július

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének június végi pénzforgalmi adatai

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. június havi hiánya 162,3 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 186,4 milliárd forintos deficittel, az elkülönített állami pénzalapok 9,4 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 14,7 milliárd forintos szufficittal zártak.

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. június végi hiánya így 721,7 milliárd forintra teljesült. 2012-ben az államháztartás központi alrendszerének I-VI. havi hiánya 517,7 milliárd forintot tett ki.

A 2012. és a 2013. év költségvetésének teljesülése tekintetében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az egyes adónemeket érintő változások következtében (néhány adónemből származó bevételi előirányzat csökkent, bizonyos adónemek megszűntek, illetve módosultak, másrészt új adónemek kerültek bevezetésre) a két időszak összehasonlítása mindezen tényezők torzító hatásának kiszűrése nélkül nem lehetséges.

Ezenkívül a szervezeti változások következtében a költségvetési szervek bevételeinek és kiadásainak idei évi alakulásában kiemelt szerepet játszanak a 2012. május 1-jétől, valamint a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények.

Központi költségvetés

Bevételek

A központi költségvetés június végi bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 288 milliárd forinttal nagyobb összegben alakultak. A magasabb teljesülés háttérében egyrészt egyes adóbevételek – a személyi jövedelemadó, a regisztrációs adó, valamint az illetékbevételek - előző évet meghaladó befizetései, valamint az idén bevezetett új adónemekből befolyt bevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok magasabb összegű bevételei állnak. Emellett nagyobb összegben alakultak az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések és az egyéb bevételek is.

Kiadások

A központi költségvetés június végi kiadásai mintegy 610 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak - az intézményi struktúraváltással összefüggő - idei nagyobb összegű teljesülésével függ össze. (A 2013. évben már központi kiadásként jelentkeznek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.) Ezenkívül meghaladták az előző évi kifizetéseket az egyedi és normatív támogatások, a lakásépítési támogatások, a kezességérvényesítések, az egyéb kiadások és az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások is.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2013. június végén 637,0 milliárd forintot tettek ki, 55,6 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 59,3 milliárd forintos szintet értek el, 7,9 milliárd forinttal kevesebbet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (577,7 milliárd forint) így összességében 47,7 milliárd forinttal kedvezőbb az előző év azonos időszakához képest.

TB Alapok

A társadalombiztosítási alapok 2013. június végi 136,1 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 84,1 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap közel 52 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2012. június végén az Alapok együttes hiánya 3,3 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban bevételi oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alap szociális hozzájárulási adó- és járulékbetételei, az egészségügyi hozzájárulások, valamint az Egészségbiztosítási Alap költségvetési támogatásai, térítései is. Ez utóbbi jogcím 2013-tól már a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulásokat is tartalmazza.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok június végi 56,5 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett. Az alapok összes bevételei 12,4 milliárd forinttal alacsonyabban, kiadásai pedig 9,0 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételeiből folyt be kevesebb, ezenfelül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése - az előirányzatnak megfelelően - alakult magasabb összegben. Továbbá a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap idei kiadása is nagyobb összegben teljesült.

Az államháztartás központi alrendszerének június végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2012. évi előzetes tény (1)	2012. I-VI. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2013. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2013. I-VI. hó tény (2)	törvényi módosított előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-620,1	-592,3	95,5	-872,5	-914,3	104,8
bevétel:	9 376,7	4 299,1	45,8	10 232,3	4 587,6	44,8
kiadás:	9 996,8	4 891,4	48,9	11 104,8	5 501,9	49,5
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	130,4	77,9	59,7	-7,3	56,5	-
bevétel:	508,8	235,5	46,3	431,4	223,1	51,7
kiadás:	378,4	157,6	41,6	438,7	166,6	38,0
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-117,8	-3,3	2,8	0,0	136,1	-
bevétel:	4 509,8	2 244,8	49,8	4 651,6	2 439,1	52,4
kiadás:	4 627,6	2 248,1	48,6	4 651,6	2 303,0	49,5
EGYENLEG ÖSSZESEN	-607,5	-517,7	85,2	-879,8	-721,7	82,0
bevétel:	14 395,3	6 779,4	47,1	15 315,3	7 249,8	47,3
kiadás:	15 002,8	7 297,1	48,6	16 195,1	7 971,5	49,2

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

- Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első hat hónapjában 151,7 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának 95%-a. Az elmaradás hátterében az áll, hogy a kedvezményes, 10%-os adókulcs kiterjesztése miatt a vállalkozások alacsonyabb adóelőleg-fizetési kötelezettséggel rendelkeznek, mint az előző év azonos időszakában.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben június végéig 4,9 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 2,7 milliárd forinttal meghaladja a 2012. év első hat hónapjában befolyt bevételt. A magasabb teljesülést a hitelintézetek árfolyamgát-rendszeréhez kapcsolódó adóalap növekedése indokolja, illetve, hogy egyes vállalatok július havi fizetési kötelezettségüket az előírtnál korábban, a május-júniusi időszakban teljesítették a más adónemekben történt elszámolások következtében keletkezett többletbefizetések ezen adónemre való átvezetése útján.

A **cégautóadóból** június végéig 16,7 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2012. év azonos időszakát 1,9 milliárd forinttal haladja meg.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első hat hónapjában a központi költségvetésben 1,4 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez az összeg a bázisévhez viszonyítva 3%-kal kevesebb, ami részben az évközi pénzforgalmi korrekciók, részben a júniusi adóbevallásokhoz kapcsolódó adóbefizetések eredménye.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-VI. hónapjában 30,4 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 21,1%-kal marad el a 2012. év azonos időszakától, melynek háttérében az adózók új adónemekre, elsősorban a kisadózók tételes adójára (a továbbiakban: KATA) való áttérése áll. A KATÁ-t a 2013. évben eddig mintegy 12 ezer korábban EVÁ-s vállalkozás választotta.

Az **energiaadóból** 10,6 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első hat hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől (10,9 milliárd forint) 0,3 milliárd forinttal (3%-kal) maradt el. A csökkenés háttérében az alacsonyabb ipari teljesítményhez köthető mérsékelt energiafelhasználás állhat.

A **környezetterhelési díj** mérleg soron a jóváírások és terhelések egyenlegeként 2,8 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az előző év első hathavi eredményétől 0,5 milliárd forinttal (14,8%-kal) maradt el.

Bányajáradék címén június végéig 33,1 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2012. évi adatokhoz képest 28,4 milliárd forinttal, azaz 46,2%-kal volt alacsonyabb a befizetés. A bevétel elmaradásának háttérében elsősorban a gázértékre bevezetett felső korlát, a nyersolaj világpiaci árának csökkenése, valamint a 10%-os rezsicsökkentés érdekében véghezvitt hatósági ár csökkentése áll.

Játékadóból az év I-VI. hónapjában 15,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 16,6 milliárd forinttal (52,3%-kal) alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérleg soron június végéig 9,5 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 5,7 milliárd forint összegű bevételt 3,8 milliárd forinttal múlja felül. Ezen a mérleg soron a NAV által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételek** mérleg soron jelennek meg a költségvetési törvény 12. § (1) bekezdésében meghatározott központosított bevételek (pl. a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból, valamint a különféle bírságokból származó bevételek). Június végéig 68,6 milliárd forint bevétel teljesült a mérleg soron, mely megközelíti az előző év azonos időszakát.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron június végéig a központi költségvetésnek 64,0 milliárd forint bevétele keletkezett, amely 56,3 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél (7,7 milliárd forint). Az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb

teljesülés háttérében a pénzüintézetek végtörlesztéshez kapcsolódó, 2012-ben teljesített adó-visszaigénylései állnak.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyed-ágazatok terhelő különadóból** 2013. I-VI. hónapjában 11,4 milliárd forint bevétel származott. Ez a bevétel a tavalyi év azonos időszakának 76,6%-a. 2013. január 1-jétől az adó nem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt idén még jelentkezett befizetés.

A kisadózók tételes adója új adó nem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Június végéig 11,4 milliárd forint bevétel teljesült.

A kisvállalati adó szintén új adó nem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Az év első hat hónapjában 3,8 milliárd forint bevétel realizálódott.

A közműadó mérlegsoron júniusig 25,9 milliárd forint bevétel keletkezett. Az adó nem 2013. január 1-jétől került bevezetésre, az adót az adózók évente kétszer fizetik be. Az első befizetési kötelezettség március 20-án volt esedékes.

2. Az év első hat hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1314,2 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi összegtől 129,4 milliárd forinttal marad el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében jellemzően a kiutalás nagyobb volumene játszik szerepet. A befizetések 0,7%-kal elmaradtak, míg a kiutalások 13,9%-kal magasabban alakultak az előző évinél. Az előző évinél magasabb összegű kiutalások a határidők - 45 napról 75 napra történő megemlése - jogszabályi változásával hozhatók összefüggésbe.

A jövedéki adóból realizált bevétel az év első hat hónapjában 411,0 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételhez képest 11,5 milliárd forinttal, 2,7%-kal alacsonyabb. Az üzemanyagok esetében 214,2 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 10,9 milliárd forinttal (4,9%) maradt el a bázisidőszaki bevételtől, melynek háttérében az alacsonyabb üzemanyag-forgalom áll. A dohánygyártmányok jövedéki adója (158,6 milliárd forint) 1,4 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év első hathavi bevételénél, mely az adómérték emelésére vezethető vissza. Az adóemelés hatását nagyban ellensúlyozta a megelőző készletezés forgalmat csökkentő hatása. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 38,2 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 0,9 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki összegnél. A szeszesitalok és egyéb termékek utáni bevétel növekedés az adóemelés pozitív és a forgalomcsökkenés, valamint az adóemelés előtti készletezés negatív hatásának egyenlegéből adódott.

A regisztrációs adóból az év első hat hónapjában 7,2 milliárd forintos bevétel keletkezett a költségvetésnek, mely 106,5%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés háttérében a külföldről behozott használt autók forgalomba helyezésének növekedése áll.

A távközlési adóból június végéig 20,1 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek. A távközlési adó új adó nem, amely 2012. július 1-jétől hatályos, az első befizetési kötelezettség szeptemberben keletkezett.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első hat hónapjában 68,6 milliárd forint bevétele keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre.

A **biztosítási adóból** január-június hónapban 12,9 milliárd forint bevétel keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltja ki. A biztosítási adó a biztosító bruttó díjbevétele alapján kerül kivetésre, mértéke biztosítási ágazatonként eltérő.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-VI. hónapjában 740,9 milliárd forint volt, amely a 796,4 milliárd forintos bruttó befizetés és az 55,5 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 23,1 milliárd forinttal, 3,2%-kal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 16,9 milliárd forinttal (2,1%-kal), míg a kiutalások 40,0 milliárd forinttal (41,9%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka egyrészt az, hogy a befizetések a fél-szuperbruttó kivezetése miatt csökkennek, másrészt a kiutalások alacsonyabban teljesülnek, köszönhetően a magánszemélyek előző évi bevallásaihoz kötődő visszaigénylések csökkenésének.

Az **illetékbefizetések** – a tavalyi év első hathavi bevételéhez viszonyítva 8,2%-kal, 3,9 milliárd forinttal magasabb – összege 52,3 milliárd forintot tett ki. A növekedés jórészt az önkormányzatok támogatási rendszerének változásával hozható összefüggésbe. Az önkormányzatok 2013 januárjától már nem részesülnek e jogcím bevételeiből, helyette normatív támogatás érvényesül.

A **gépjárműadóból** június végéig 21,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

A 2010 novemberétől fizetendő közteherből, a **háztartási alkalmazottak utáni regisztrációs díjből** az év első hat hónapjában 11,2 millió forintos bevétele származott a központi költségvetésnek.

A **magánszemélyek jogviszonyának megszűnéséhez kapcsolódó** egyes jövedelmekre bevezetett 98%-os **különadóból** a központi költségvetésnek az I-VI. hónapban 522,0 millió forint bevétele keletkezett.

4. A **központi költségvetési szervek bevételei** az első félévben 733,4 milliárd forintot tettek ki, 19,1%-kal meghaladva a 2012. év azonos időszakának bevételeit (616,0 milliárd forint). Az eltérést számos tényező okozta, melyekből néhány jelentősebb a következő: 2013 első félévében az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás összege közel 261 milliárd forint volt, szemben az egy évvel korábbi első félévi 203,0 milliárd forinttal, továbbá mintegy 5,6 milliárd forintot tett ki a 2013. évi XXV. törvény alapján megszűnő, fekvőbeteg-szakellátást végző, 100%-ban

állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok számlaegyenlegének átutalása az újonnan alakuló jogutód központi költségvetési szervek számláira.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** címen az első félévben 568,3 milliárd forint folyt be, ez az előző év első félévi bevételének 117,9 %-a. A *nem uniós bevételek* a 2013. év első félévében mindössze 41,5 milliárd forintot tettek ki, 24,0 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszakához képest (2012-ben 65,5 milliárd forint). 2012-ben többek között az alábbi tételek teljesültek magasabban: 17,6 milliárd forint a Gazdaságfejlesztési Operatív Programon az Új Magyarország KKVH program keretében fel nem használt és visszautalt támogatás jóváírása, 15,1 milliárd forint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programon jóváírt hazai forrás különbözete, valamint 5,1 milliárd forint a 2011-ben a VM-hez tartozó „Víz-, környezeti és természeti katasztrófa kárelhárítás” fejezeti kezelésű előirányzat maradványának jóváírása a BM azonos megnevezésű törvényi sora részére. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei között az *EU támogatás* az első félévben 526,8 milliárd forintot tett ki, mely közel 110 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb összegű bevétel a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret Operatív Programjaihoz társítható 450,2 milliárd forint összegben, mely az egyes hónapokban – igazodva az operatív program számlák egyenlegéhez – eltérő arányban járult hozzá a kiadásokra jutó uniós források utólagos elszámolásához. Az első félévben a teljesített kiadásra jutó bevételi arány mindössze 72% volt, melynek elsődleges oka, hogy az Európai Bizottsághoz benyújtott költségnyilatkozatok alapján az uniós források utalása nem történt meg maradéktalanul, ami átmeneti likviditási problémát okoz a közösségi hozzájárulás rendezésében. Az év második felében ez az arány helyre áll. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és a Halászati Operatív Program keretében júniusig összesen 71,2 milliárd forint uniós forrás került felhasználásra.
6. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első félévben 11,1 milliárd forintot tett ki, amely 1,5-szerese a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2012-ben 7,1 milliárd forint). Idén az első félévben 3,6 milliárd forintot tett ki a 2013. évi költségvetési törvény 10. § (7) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség - a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben a 2013. évi szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által - teljesítése. A fennmaradó részt (7,5 milliárd forint) döntően a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése jelentette (Magyar Energetikai és Atomenergia-felügyeleti Hivatal, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, kormányhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet).
7. **Az elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I-VI. hónapban 5,0 milliárd forintos befizetést teljesített.

8. **A helyi önkormányzatok befizetései** címen az első hat hónapban a teljesítés 8,0 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
- a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát,
 - a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, a GYES-ről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó 2013. évi szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseket, valamint
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.
9. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** I-VI. havi összege 59,3 milliárd forint volt, amelynek meghatározó tételét a közel 44 milliárd forint összegű osztalékbevételek adták. Az együttesen 48,0 milliárd forint összegű hasznosítási bevételek további jelentősebb tételei a koncessziós és a haszonbérleti díjak. A 10,2 milliárd forint összegű értékesítési bevételek továbbra is alapvetően az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből (9,6 milliárd forint) származtak. A tavaly első félévi bevétel 29,7 milliárd forintot tett ki, az ideihez képest kialakult jelentős eltérést az osztalékbecsülések 12 milliárd forintos nagyságrendű többlete és a kvótaértékesítési bevételek érkezése eredményezi.
10. A költségvetés **kamatbevételei** 2013. I-VI. hónapjában 59,3 milliárd forintot tettek ki. Ez általában két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 54,4 milliárd forint összegű kamatbevétel eredményeztek a költségvetésben. Az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 13,9 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 4,9 milliárd forint bevétel származott 2013. I-VI. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege alacsonyabb az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 5,3 milliárd forinttal, a devizában fennálló követelések kamatbevétele pedig 2,7 milliárd forinttal kevesebb a tavalyinál.
11. Az **egyéb bevételek** június végéig 22,9 milliárd forintot tettek ki. Ebből kiemelendő a kezesség-visszatérülés címen befolyt 4,6 milliárd forint, az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 4,9 milliárd forint, valamint az önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 9,1 milliárd forint. 2013. június végéig 0,3 milliárd forint bevétel volt a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, hasonlóan a 2012. év azonos időszakában befolyt bevételekhez.

12. Az **egyéb uniós bevételeken** belül a vámhozzájárulás Magyarországot illető 25%-aként 4,5 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe június végéig. Az uniós támogatások utólagos megtérítéseként 5,7 milliárd forint bevétel keletkezett január és június között, melynek döntő része (5,4 milliárd forint) a hazai finanszírozású beruházásként indult, majd a Közlekedés Operatív Program részeként megvalósuló 4-es metró beruházás egyes számláinak uniós beforgatásához kapcsolódik. Ezenkívül a Kohéziós Alapból megvalósuló három közlekedési, vasúti projekt (technikai segítségnyújtás, előkészítés) tekintetében is megtörtént az utolsó 20%-ra jutó uniós bevétel elszámolása 291,5 millió forint összegben.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2013 első hat hónapjában 142,7 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,9%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítést. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások, illetve a vasúti pályahálózat működtetésének költségtérítését, valamint az Eximbank kamatkiegyenlítését érintő támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítéses támogatás jogcímeinek nagyobb mértékű teljesítése az előző évihez képest jelentősen megemelt törvényi előirányzat időszakosan magasabb kifizetésével magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedésének oka a program keretében bevezetett új támogatási formákra vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Állam évente **közszolgálati hozzájárulást** fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az Állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a közszolgálati hozzájárulás címről az első félévében 34,3 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2013 első hat hónapjában 48,4 milliárd forintot tettek ki, amely összeg az előző év azonos időszakában történt teljesítés 95,5%-át teszi ki. Az eltérés döntően a támogatási rendszer átalakításából (a fogyasztói árkiegészítés szociálpolitikai menetdíj-támogatással történő felváltása) származik.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások 2013. I-VI. hónapban 59,5 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,6%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a támogatási jogcímek folyósítási rendjének szabályozásából, valamint a devizaalapú hitelek mellett bevezetett árfolyamgát hatásaiból adódik.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális

támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. Családi támogatásokra a 2013. év I-VI. hónapjában összesen 218,5 milliárd forintot fordítottak, amely a 2012. évi I-VI. havi kiadásoktól mindössze 2,2%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra mintegy 168,9 milliárd forintot folyósítottak, 4,6%-kal elmaradva az egy évvel korábbi kiadásoktól. A gyermekgondozási segélyre és a gyermeknevelési támogatásra fordított összegek (32,7 milliárd forint, illetve 7,5 milliárd forint) viszont némileg meghaladták az előző évi I-VI. havi kifizetéseket (30,8 milliárd forint, illetve 6,6 milliárd forint). Ebben a hivatkozott három ellátással összefüggő könyveléstechnikai változás is szerepet játszott. A korhatár alatti ellátásokra a 2013. év I-VI. hónapjában összesen 123,6 milliárd forintot fordítottak, amely 15,1%-kal maradt el az előző év azonos időszakának a kiadásaitól. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 79,8 milliárd forintot, szolgálati járandóságra pedig 43,8 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés a korhatár előtti ellátásoknál következett be. (A létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (5,2%) a hatását.) A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2013. év I-VI. hónapjában kifizetett összegek (32,1 milliárd forint) mindössze 1,4%-kal maradtak el az egy évvel korábbi kiadásoktól. Ezen ellátások köréből a legnagyobb tételt a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított összegek (15,3 milliárd forint) tették ki. Lényegesebb, létszámcsökkenésből eredő elmaradás a politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések, valamint a mezőgazdasági járadékok és a házastársi pótlékok esetében figyelhető meg. E hónapban került viszont rendezésre a folyósító szerv felé a nyugdíjas bányászok részére kifizetett szénjárandóság, közel 2,5 milliárd forintos összegben. A különféle jogcímen adott térítések a 2013. év I-VI. hónapjában 14,2 milliárd forintot tettek ki, amely a 2012. évi I-VI. havi teljesítés 97,7%-a. Ebből a legnagyobb tételt kitevő közgyógyellátás kiadásai 9,6 milliárd forintot tettek ki, 0,3 milliárd forinttal meghaladva az egy évvel korábbi kiadásokat. Az elmaradást alapvetően - tekintettel az ellátás kifutó jellegére - a gyermekgondozási díjban és a terhességi-gyermekágyi segélyben részesülők kompenzációjára fordított összegek okozták, amely így idén június végéig 1,1 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi 1,8 milliárd forinttal.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2013 első félévében 1775,6 milliárd forintot tettek ki, amely 29,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbi azonos időszak kiadásait. Ebben szerepet játszottak a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények, illetve április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai. 2013. január 1-jétől a korábbi önkormányzat/megyei intézményfenntartó központ fenntartásában lévő köznevelési intézmények (óvoda kivételével), valamint a szociális szakellátási intézmények állami fenntartásba kerültek. Mindezekon felül a korábban az önkormányzatok által ellátott egyes államigazgatási feladatokat (elsősorban okmányirodai feladatok, gyermekvédelmi és gyámügyi, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek) 2013. január 1-jétől a járási kormányhivatalok látják el. Az e feladatot ellátó önkormányzati tisztviselők a járási hivatalok állományába kerültek. Az első félévben a bérjellegű függő tételekkel együtt számított személyi

juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, munkaadókat terhelő járulékokra fordított összegek 977,3 milliárd forintot tettek ki (2012 azonos időszakában ez 739,5 milliárd forint volt). 2013. első hathavi kiadásait növelte még 37,6 milliárd forinttal a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ közlekedési feladatok és programok intézménykiadásának különbözete (2013-ban 41,7 milliárd forint, 2012-ben 4,1 milliárd forint), 8,6 milliárd forinttal a gripen bérleti díj és a kapcsolódó áfakifizetés különbözete (2013-ban 18,1 milliárd forint, 2012-ben 9,5 milliárd forint). A kiadásokat áttekintve – az előbb említett személyi juttatások és szociális hozzájárulási adó, munkaadókat terhelő járulékok mellett – ezen időszakban dologi kiadásokra mintegy 566,1 milliárd forintot, beruházásokra pedig 96,2 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a támogatásértékű kiadások, államháztartáson kívülre irányuló pénzeszközátadások, felújítások, ellátottak pénzbeli juttatásai, az előző évi maradványátadások mellett a függő, átfutó és kiegyenlítő kiadások forgalma tette ki.

7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** első félévi teljesítése 1155,5 milliárd forint volt, amely az előző évi hasonló időszak kiadásainak 116,7%-a. A *nem uniós forrásokból finanszírozott* kiadások az első félévben 405,0 milliárd forintot tettek ki, amely mintegy 23,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb az előző évi azonos időszak adataihoz képest (2012-ben 428,8 milliárd forint). Ebben számos tényező játszott közre, melyből néhány jelentősebb a következő: 18,0 milliárd forint kifizetés az útpénztár maradványából, 14,8 milliárd forint a VM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások törvényi sorról történt kifizetések különbözete, 8,3 milliárd forint a kormányhatározat alapján történt maradványátutalások különbözete, 6,7 milliárd forint a BM „Tűzvédelmi bírság és a biztosítók tűzvédelmi hozzájárulása” törvényi soráról az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság részére utalt maradvány, 6,5 milliárd forint a 2011-ben a Vidékfejlesztési Minisztériumnál ellátott vízügyi feladatok maradványának átutalása a Belügyminisztérium részére, 6,3 milliárd forint a hulladékgazdálkodási feladatok támogatására történt kifizetések különbözete, 5,7 milliárd forint az NFM „Oktatási, kulturális és sport PPP programok” törvénysoráról történt kifizetések különbözete, 4,0 milliárd forint a nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések különbözete a Külügyminisztériumnál. Az év első hat hónapjában az *uniós előirányzatokból* a kedvezményezettek részére összesen 750,5 milliárd forint kifizetés történt, mely 188,0 milliárd forinttal haladja meg a 2012. évi azonos időszak kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 636,6 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai (621,6 milliárd forint) tették ki. A magas kiadás az $n+2/n+3$ célérték elérése érdekében hozott, pályáztatási és kifizetési folyamat felgyorsítását szolgáló intézkedéseknek köszönhető. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen összesen 97,1 milliárd forint összegű kiadás történt június végéig, mely az első félévre várt teljesítésnek megfelelő.

8. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-VI. hónapban 71,5 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
9. A **Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** előirányzat a Nyugdíjbiztosítási Alap és az Egészségbiztosítási Alap térítések nélkül számított költségvetési támogatásából tevődik össze. E célra a 2013. év I-VI. hónapjában összesen 536,2 milliárd forintot fordítottak, amely közel 1,6-szerese az előző év azonos időszaka kifizetéseinek. A 2013. év I-VI. hónapjában a Nyugdíjbiztosítási Alap mintegy 49 milliárd forint központi költségvetési hozzájárulásban részesült. Ebből az Alap az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átadás címen 28,6 milliárd forintot, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben pedig 20,3 milliárd forintot kapott. A 2013. évi központi költségvetési törvény 5. § (1) és (2) bekezdése alapján a Nyugdíjbiztosítási Alap igazgatási szervei részére a központi költségvetés céltartalékaiból összesen mintegy 89 millió forintos támogatás került folyósításra, amely dolgozóik 2013. évi bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kifizetéseikre biztosított fedezetet. A 2012. év azonos időszakában az Alap 50,9 milliárd forint támogatásban részesült, melyből az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átadás 50,8 milliárd forintot tett ki. A fennmaradó rész tavaly is az Alap igazgatási szervei dolgozóinak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásokra szolgált. Az Egészségbiztosítási Alap támogatása a 2013. év I-VI. hónapjában - térítések nélkül - összesen 487,2 milliárd forintot tett ki, amely közel 1,7-szerese az előző év azonos időszakában átutalt összegnek. A 2013. év I-VI. hónapjában az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 188,2 milliárd forint támogatásban részesült, amely 7,0 milliárd forinttal maradt el a tavalyi év azonos időszakában kapott támogatástól. Ebben a nemzeti kockázatközösség körébe tartozó személyek után fizetett havi, személyenkénti hozzájárulás összegének a kismértékű csökkenése játszott szerepet. Az Alap a 2012-től hozzá átkerült korhatár alatti rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az I-VI. hónapban összesen 177,3 milliárd forint támogatásban részesült, közel 84,0 milliárd forinttal meghaladva az előző év azonos időszaka költségvetési támogatását. (Tavaly e célra a Nyugdíjbiztosítási Alap is átadott pénzeszközt, melyet azonban idén teljes mértékben kiváltott a központi költségvetési támogatás.) A 2013. év I-VI. hónapjában az Egészségbiztosítási Alap két új címen is részesült támogatásban, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás 81,2 milliárd forintot tett ki, a kiadások támogatására történő pénzeszköz-átadás pedig meghaladta a 40,4 milliárd forintot. Az Egészségbiztosítási Alap idén és tavaly is részesült kismértékű támogatásban a költségvetés céltartalékaiból az igazgatási szervénél foglalkoztatottak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadások fedezetére.

10. A **helyi önkormányzatok támogatása** az első hat hónapban összesen 291,8 milliárd forintban teljesült.

A januártól júniusig terjedő időszakban az alábbi jelentősebb tételek kifizetése történt meg:

- a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása címről 58,5 milliárd forint, ezen belül:
 - = a települési önkormányzatok működésének támogatására 56,1 milliárd forint;
 - = a megyei önkormányzatok működésének támogatására 2,4 milliárd forint;
 - a települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása címről 80,4 milliárd forint;
 - a települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása címről 103,6 milliárd forint;
 - a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása címről 15,9 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 12,9 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása címről 8,9 milliárd forint;
 - a vis maior támogatás címről 928,3 millió forint;
 - új, év közben keletkezett jogcímen: a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjára 7,4 milliárd forint.
11. **Kamatkiadásokra** 2013. I-VI. hónapjában 637,0 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 453,1 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 363,1 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 77,5 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 183,9 milliárd forinttal terhelve 2013. I-VI. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (153,7 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 30,2 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 8%-kal csökkentek.
12. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására átcsoportosítandó összegeket. A mérlegsorról az első félévében 1,9 milliárd forint kifizetés történt.
13. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron az első félévben 2,2 milliárd forint kiadás teljesült (55,3%). Ezen belül pénzbeli kárpótlásra mintegy 1 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra mintegy

1,1 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 41,0 millió forintot fizettek ki.

14. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2013 első hat hónapjában 13,2 milliárd forint kiadást jelentett, melyből közel 7,2 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezesi ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések (4,0 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A Mehib Zrt. 1,5 milliárd forint összegű kárfizetése az Eximbank Zrt. részére a kazah BTA Bank fizetéképtelensége miatt merült fel. A 2013. június végéig teljesített kezességbevéltési kifizetések mértéke növekedést mutat a 2012. év hasonló időszakához képest (9,5 milliárd forint), ugyanakkor összetétele az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló tendenciát mutat annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a bevéltások döntő része.
15. Az **egyéb kiadások** összege június végéig mintegy 53 milliárd forintot tett ki, amely már meghaladta az éves előirányzatot (109,1%). Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 34,1 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi négy és félszerese az előző év azonos időszaka kiadásainak. Ennek oka, hogy márciustól kezdődően pénzügyi tranzakciós illetékfizetési kötelezettség jelentkezik a járulékos kiadások forintelszámolásain. A kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként az év első hat hónapjában 13,6 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A 2013. évi kifizetések lényegesen meghaladják a 2012. évit, mivel idén két jelentős összegű új tagdíj fizetése vált esedékessé. E két jelentős tételt az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetés képezte (összesen 12,9 milliárd forint).
16. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** című kiadási tétel összege az év első hat hónapjában 32,2 milliárd forintot tett ki. Ez év május hónapban konszolidálásra került az 5000 fő alatti települések azon köre, amelyről a Kormány az 1674/2012. (XII. 28.) határozatában, valamint ezen települések adósságvállalásának mértékéről az 1172/2013. (IV. 5.) határozatában döntés született. Egy 2012. december 12-én adósságrendezés alatt álló, az eljárást azóta lezárt önkormányzat konszolidációjára is sor került.
17. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsonon az első félévben teljesített összeg 187,3 milliárd forint volt, mely a rendes, havi befizetések tendenciáit követi.
18. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** I-VI. havi összege 71,1 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tétele az Állami Autópálya Kezelő Zrt. részére, az elektronikus útdíjrendszer kiépítésére fordítandó 30,9 milliárd forint folyósítása volt. A további, nagyságrendileg alacsonyabb mértékű kifizetések meghatározó eleme az ingatlanprojektek 10,0 milliárd forint összegű kiadása volt. Ezen belül a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. számára ingatlanvásárlásra rendelkezésre

bocsátott összeg 6,3 milliárd forintot tett ki. A termőföldekért fizetett életjáradék 4,5 milliárd forintos kiadást eredményezett június végéig. További jelentősebb tétel volt az állami tulajdonú gazdasági társaságok számára nyújtott tőkeemelések és támogatások 7,4 milliárd forintos összege, valamint a Magyar Államot korábbi értékesítésekhez kapcsolódóan terhelő kiadásként elszámolt 5,3 milliárd forint, illetve az áfaelszámolás 3,6 milliárd forintos összege. A 2013. első félévi kifizetések összege jelentősen meghaladja az egy évvel korábbit, a nagyságrendi eltérés az útdíjrendszer kiépítésének és a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. ingatlanvásárlásai finanszírozásának következménye.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-VI. havi 56,5 milliárd forintos többlete a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 24,8 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 19,8 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 7,1 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 3,8 milliárd forintos, valamint a Nemzeti Kulturális Alap 1,0 milliárd forintos többletéből alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-VI. havi egyenlege az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 12,4 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételéből folyt be kevesebb, továbbá az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 9,0 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése az idej nagyobb előirányzatnak megfelelően magasabban alakult. Az idej Start-munkaprogram I-VI. havi kiadása azonban megfelel az időarányos teljesítésnek. Emellett a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap idej kiadásai is nagyobb összegben alakultak.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

1. Az egyenleg alakulása

2013 első félévében a társadalombiztosítás mindkét pénzügyi alapjának költségvetése jelentős többlettel zárult. Ennek összege a Nyugdíjbiztosítási Alap esetében 84,1 milliárd forint, az Egészségbiztosítási Alap esetében közel 52 milliárd forint. 2012 azonos időszakában a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetésének hiánya 13,7 milliárd

forintot tett ki, míg az Egészségbiztosítási Alap költségvetése 10,4 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A két pénzügyi alap első félévi bevételeinek összege 2439,1 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 52,4%-a. Ez az egyenletes havi eloszlást feltételező 50%-os arányt 2,4 százalékponttal, 113,3 milliárd forinttal haladja meg. 2012 első félévében a 2244,8 milliárd forint bevétel az éves teljesítés 49,8%-át adta.

A bevételek döntő többsége egyrészt a szociális hozzájárulási adóból, a biztosított és az egészségügyi szolgáltatási járulékból, másrészt a költségvetési támogatásokból és térítésekből származik. Előbbiből az első félévben 1721,4 milliárd forint volt a bevétel, ami az éves előirányzat 52,2%-a, az összes bevételnek 70,6%-a. Egy évvel korábban 1650,1 milliárd forint volt az ebből képződött bevétel összege, ami az éves teljesítés 49,7%-a.

A másodiknak említett bevételi jogcímet képező költségvetési támogatás és térítés összege 538,7 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 50,3%-a. Ez az összeg a bevételek mintegy 22,1%-a. Az összehasonlított időszakban az ebből származó bevételek összege 341,9 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 49,1%.

3. A kiadások alakulása

2013 első félévében a két pénzügyi alap összes kiadása 2303,0 milliárd forintot tett ki, ez a tervezett kiadási főösszeg 49,5%-a. A bázisidőszakban 2248,1 milliárd forint volt a kiadás, a felhasználási arány 48,6%.

A nyugellátási kiadások összege 1414,6 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 50%-a. Ezek a kiadások az összes kiadás mintegy 61,4%-át adták. 2012 azonos időszakában 1295,0 milliárd forint volt a kérdéses összeg (49%).

Az egészségbiztosítás által természetbeni ellátásokra (gyógyító-megelőző ellátás, gyógyszer-támogatás, gyógyászati segédeszközök támogatása stb.) fordított összeg 591,9 milliárd forintot tett ki, ami megközelíti az erre a célra előirányzott kiadások felét (48,4%). A bázisidőszakban 570,7 milliárd forint volt a kiadás, ami az éves teljesítés 46,7%-a.

A pénzbeli ellátásokra (rokkantsági rehabilitációs ellátások, GYED, táppénz, terhességi gyermekágyi segély stb.) 277,2 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, ami a tervezett előirányzat közel fele (49,7%). Az előző év első félévében közel ugyanekkora volt az ilyen jellegű kiadás (275,9 milliárd forint), ami az éves teljesítés 49,9%-a.

Az alapkezelők működési kiadásai 10,8 milliárd forintot tettek ki, ez némileg meghaladja (54,4%) az időarányos értéket. 2012 első félévében 11,3 milliárd forint volt a hasonló célú kiadás (51,1%).

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap az idei év első félévét jelentős mértékű, 84,1 milliárd forint összegű többlettel zárta, a bázisidőszakban 13,7 milliárd forint hiány keletkezett.

2. A bevételek alakulása

Az Alap költségvetésének bevételi pozíciója kedvezően alakult, az 1507,3 milliárd forint az idei évre tervezett bevételi főösszeg 52,9%-a. Az időarányos értéket 2,9 százalékponttal meghaladó teljesítés abszolút összegben 83,6 milliárd forint bevételi többletet jelent.

Az elsődleges bevételi forrást jelentő szociális hozzájárulási adóból és biztosítotti járulékból 1422,5 milliárd forint bevétel származott, a teljesítési arány 52,6%. 2012 azonos időszakában ezen a jogcímen 1294,8 milliárd forint bevételhez jutott az Alap, ami az éves teljesítésnek megközelítően a fele (49,9%).

Egyéb járulékokból és hozzájárulásokból (korkedvezmény-biztosítási járulék, Nemzeti Foglalkoztatási Alap általi megtérítések, egyszerűsített foglalkoztatás után közteher megfizetése, megállapodás alapján fizetők járulécai) érkezett bevételek összege 23,2 milliárd forintot tett ki, ami közel azonos az éves előirányzattal. Az előirányzat túlteljesülését a korkedvezmény-biztosítási járulék befizetések és a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból származó megtérítések alakulása magyarázza. A bázisidőszaki bevétel 20,3 milliárd forint volt, ez az éves teljesítés 47,7%-a.

Késedelmi pótlék és bírság címén június végéig 5,8 milliárd forint volt a bevétel, ami 52,4%-os teljesítést jelent. Az összehasonlított időszakban közel ugyanekkora (5,3 milliárd forint) az ebből származó bevétel.

Az első félévben a Nyugdíjbiztosítási Alap 48,9 milliárd forint költségvetési támogatást kapott, ebből az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszközátvétel címen 28,6 milliárd forint, a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben 20,3 milliárd forint volt a támogatás összege. A teljesítési arány 50%. Az előző év azonos időszakában 50,8 milliárd forint a kérdéses jogcímen átadott támogatás.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai az első félévben 1423,2 milliárd forintot tettek ki, ez a tervezett kiadási főösszeg 50%-a. Egy évvel korábban a kiadások összege 1392,0 milliárd forint volt, a teljesítési arány 49,1%.

A nyugellátási kiadások összege 1414,6 milliárd forint volt, ami az éves előirányzatnak pontosan a fele. Az összehasonlított időszakban a nyugellátási kiadások összege 1295,0 milliárd forintot tett ki, a teljesítési aránya 49%.

Az alapkezelő szervezet működésére fordított összeg közel 5,8 milliárd forintot tett ki (53,4%). Egy esztendővel korábban nagyjából hasonló nagyságrendű volt (5,9 milliárd forint) az erre a célra felhasznált összeg.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap az első félévet közel 52 milliárd forintos szufficcittel zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója 10,4 milliárd forintos többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-VI. havi összege 931,8 milliárd forintot tett ki, amely a bevételi főösszeg 51,6%-a. Ez 65,4 milliárd forinttal, 7,5 százalékkal több volt, mint az előző év azonos időszakában.

A biztosított egészségbiztosítási járulék és egészségügyi szolgáltatási járulék együttes félévi összege 298,9 milliárd forint volt, a teljesítési arány 50,4%. Ez az előző év azonos időszakának értékétől – mely tartalmazta a szociális hozzájárulási adót is – 15,9%-kal, mintegy 56,4 milliárd forinttal maradt el.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 74,4 milliárd forint volt, amely az előirányzat 65,3%-a, és jelentősen, mintegy 19,7 milliárd forinttal meghaladta a 2012. I-VI. havi értéket is.

A bevételek több mint 52%-át kitevő költségvetési hozzájárulás félévi összege 489,8 milliárd forintot tett ki. Ebből 188,2 milliárd forint volt a járulék címen átvett pénzeszköz, 177,3 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg. A Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-VI. havi összege 81,2 milliárd forint volt, míg a tervezett pénzeszközátvételé 40,4 milliárd forint. 2012-ben az I-VI. havi költségvetési hozzájárulás (a Nyugdíjbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközzel együtt) 370,6 milliárd forint volt, amely 24,3%-kal kevesebb az idei értéknél.

Az egyéb bevételekből 59,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előirányzat 57,8%-a. Ezen belül a baleseti adóból 13,7 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból közel 9 milliárd forint, az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 36,9 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (33,0 milliárd forint) határozza meg.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai az első félévben 879,8 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 48,8%-a. Egy évvel korábban 856,1 milliárd forint volt az összes kiadás (a 2012. évi előzetes teljesítés 47,8%-a).

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 277,2 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat közel fele (49,7%). Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 177,9 milliárd forint volt, ami 2,0 milliárd forinttal alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 45,7 milliárd forintot, míg táppénzre mintegy 29 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a 2013. évi I-VI. havi teljesítés (gyermekgondozási díj esetében 1,6 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 1,0 milliárd forinttal) meghaladja az egy évvel korábbi értéket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-VI. havi összeg 411,0 milliárd forintot tett ki, ez 33,3 milliárd forinttal több volt, mint az összehasonlított időszak értéke. (A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni azt, hogy a béremelés első üteme 2012-ben augusztustól került kifizetésre, valamint 2012 novemberétől az alapellátás - háziiorvosi, fogorvosi és védőnői ellátás - finanszírozása 14%-kal megemelésre került.)

A gyógyszerek támogatására fordított első hathavi összeg 146,3 milliárd forintot tett ki, amely 14,6 milliárd forinttal volt kevesebb, mint az egy évvel ezelőtti teljesítés.

Az alapkezelő (OEP) I-VI. havi működési kiadásai 5,1 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 55,5%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg 0,4 milliárd forinttal volt több.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adósságának nominális nagysága alapvetően 3 tényező miatt emelkedett az időarányosnál nagyobb mértékben. Az első tényező a tervezett éves devizakibocsátás, mely a február hónapban megvalósult devizapiaci kötvénykibocsátás, továbbá a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény terv feletti értékesítése miatt növekedett az időarányosnál nagyobb mértékben. A devizakötvénykibocsátás és a PEMÁK értékesítés az év későbbi adósságlejáratát előfinanszírozza, és átmenetileg az állam devizabetéteinek növekedését okozza. A második tényező a június hónapban megvalósult 5000 fő feletti önkormányzatok adósságának átvállalása, mely miatt nagyobb részt a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részt a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságvállalás nem emelte az államadósságot, mivel az államháztartás egyik alrendszerétől csupán a másikhoz került át. Az adósságnövekedés harmadik tényezője a jelentős forintpiaci kibocsátás, mely egyrészt az időarányosnál nagyobb hiány finanszírozását szolgálta, másfelől a kedvező piaci helyzetből fakadó többletértékesítés következménye.

Az előzetes adatok szerint június végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2012		2013		Változás	
	záró	%	június	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 326,6	40,2	9 040,1	40,7	713,6	0,5
Állampapír	5 014,1	24,2	5 766,4	25,9	752,3	1,7
Hitel	3 312,5	16,0	3 273,7	14,7	-38,7	-1,3
<i>Forint</i>	12 042,4	58,1	13 002,4	58,5	960,0	0,3
Állampapír	11 475,6	55,4	12 323,8	55,4	848,2	0,0
Hitel	566,8	2,7	678,6	3,1	111,8	0,3
<i>Összesen</i>	20 369,0	98,3	22 042,6	99,1	1 673,6	0,8
Egyéb kötelezettségek	351,1	1,7	195,8	0,9	-155,3	-0,8
<i>Mindösszesen</i>	20 720,1	100,0	22 238,4	100,0	1 518,3	

A **központi költségvetés devizaadóssága** június végéig 713,6 milliárd forinttal, 9040,1 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság külföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 712,4 milliárd forinttal, a Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény kibocsátása következtében 544,2 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel és -átvállalás következtében 518,4 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 1182,1 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság forintértéke az árfolyamváltozás következtében 120,7 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 40,7%-át tette ki június végén.

A teljes adósság 25,9%-át kitevő **devizakötvények** esetében februárban egy 2,0 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 438,4 milliárd forint értékben és egy 1,25 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 274,0 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és az újonnan kibocsátott Letelepdedési kötvény 544,2 milliárd forint értékű értékesítését, az 589,0 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést (amiből 152,4 milliárd forint volt a PEMÁK törlesztés) és a 84,7 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvények állománya 5766,4 milliárd forintot tett ki június végén, amely a 2012. év végéhez képest 752,3 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 14,7%-át tették ki június végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 100,4 milliárd forint EIB hitelfelvétel, 418,0 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 593,1 milliárd forint törlesztés és 36,0 milliárd forint árfolyamvesztéséget követően 38,7 milliárd forinttal csökkent, és 3273,7 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága június végéig 960,0 milliárd forinttal nőtt, és 13 002,4 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 12,3 milliárd forint hitelfelvétel, 164,8 milliárd forint önkormányzati hitelátvállalás és 65,3 milliárd forint törlesztés következtében 111,8 milliárd forinttal nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel-állománya június végén 678,6 milliárd forint értékű hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 55,4%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 848,2 milliárd forinttal, 12 323,8 milliárd forintra nőtt június végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 389,4 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 201,9 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 334,4 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 77,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 252,1 milliárd forinttal nőtt, a június végi állomány 687,5 milliárd forint volt. A 2012 májusától értékesített féléves kincstárjegy állománya 4,1 milliárd forintos növekedés következtében 14,4 milliárd forintra emelkedett június végéig. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek* együttes állománya összesen 17,4 milliárd forinttal 301,7 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* állománya 2013. június végén a 60,9 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 317,3 milliárd forintot tett ki. Június végén a lakossági állampapírok állománya 1321,0 milliárd forintot tett ki, ami 334,4 milliárd forint növekedést jelent 2012. december vége óta.

A külföldi befektetők állampapír-állománya júniusban 48,7 milliárd forinttal nőtt. A hó végi 5072,3 milliárd forintos állampapír-állomány 63,8 milliárd forinttal volt magasabb a 2012. december végi állománynál. A külföldi állomány 7,8%-a, 393,7 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 92,2%-a, 4678,6 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje június végén 3,74 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya összesen 155,3 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya június végén 195,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A diszkontkincstárjegyek júniusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,7-en stagnált. A kötvényaukciókon a fedezettség az előző havi 3,8-ről 4,5-re nőtt.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó júniusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 7 bázisponttal emelkedett, és 4,28%-ot tett ki.

A 12 hónapos kincstárjegy utolsó júniusi aukcióján a kialakult átlaghozam 4,56% lett, amely 56 bázisponttal magasabb az utolsó májusi aukción kialakult átlaghozamnál.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 73 bázisponttal, 5,19%-ra emelkedett az utolsó májusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az 5 éves kötvény júniusi aukcióján az átlaghozam 5,65%-ot ért el, ami 89 bázispontos növekedést jelent a májusi aukcióhoz képest, a 10 éves kötvény 6,31%-os átlaghozama 105 bázisponttal haladja meg a májusi aukción kialakult átlaghozamot.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3 és 6 hónapos lejáratokon 5-12 bázisponttal, a 12 hónapos, valamint az éven túli lejáratokon 34-56 bázisponttal emelkedtek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa júniusban 25 bázisponttal 4,25%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 5 bázisponttal 4,18%-ra, a 6 hónapos hozam 12 bázisponttal 4,20%-ra, a 12 hónapos hozam 40 bázisponttal 4,38%-ra emelkedett. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 47 bázisponttal 5,11%-ra, az 5 éves hozam 34 bázisponttal 5,44%-ra, a 10 éves hozam 48 bázisponttal 6,12%-ra, a 15 éves hozam 56 bázisponttal 6,52%-ra nőtt.

